

ТЕРИМЧИЛАР УЧУН МЕҲНАТ ШАРОИТЛАРИНИНГ МИНИМАЛ МЕЪЁРЛАРИ

I. Санитария ва гигиена талаблари:

1. Теримчиларнинг тиббий кўриқдан ўтказилишини таъминлаш.
2. Пахта теримига жалб этилаётганлар учун қурилиши, санитария-гигиена ҳолати яхши бўлган ётоқхона биносини ажратиш. Ётоқхонанинг талаб даражасида ёритилиши, шамоллатилиши, ҳарорати сақлаб турилиши (иситилиши)га аҳамият бериш.
3. Теримчилар жойлаштирилишидан бир ҳафта олдин ҳудудий дезинфекция станциялари томонидан хўжаликлар билан тузилган шартнома асосида ётоқхоналарда дезинфекция, дезинсекция ва дератизация тадбирларини ўтказиш.
4. Ётоқхонанинг эшик ва ойналари яхши ёпилиши, ойналарнинг форточкалари бўлиши, поли, шипи, деворлари текис, ёриқсиз бўлиши, кириш жойлари (зинапоёлари) талаб даражасида бўлишига эътибор қаратиш.
5. 15 нафар теримчига 1 та душ сеткаси тўғри келадиган душ хоналари ташкил этиш ва кейинчалик уларнинг санитария-техника жиҳозлари созлигини сақлаб (таъмирлаб) туриш.
6. Душ хоналари ташкил этилмаган ҳолда ётоқхонага яқин бўлган ҳаммомда теримчиларнинг график асосида чўмилишини ташкил этиш.
7. 10 нафар теримчига 1 та умивальник тўғри келадиган кўл ва оёқларни ювиш жойини ташкил этиш ва кейинчалик уларнинг санитария-техника жиҳозлари созлигини сақлаб (таъмирлаб) туриш.
8. Ётоқхонага 15 нафар ва ундан ортиқ аёл жойлаштирилганда аёллар гигиенаси хонасини ташкил этиш.
9. Ётоқхонадан 30-50 метр масофада аёллар ва эркеклар учун 10 нафар теримчига 1 та ўрин ҳисобида алоҳида хожатхоналар ташкил этиш, уларнинг санитария ҳолатини текшириб бориш, хлорли оҳак эритмаси ёки хлорамин билан ювиб туриш.
10. Оқава сувлар учун ариқчалар очиш ва оқава сувларни ётоқхона ҳудудидан ташқарига, яъни ҳудудий санитария назорати органлари рухсати билан очилган ўраларга ёки канализация қудуғига чиқариб юбориш;
ётоқ жойлардан 25 метр узоқликда кундалик ҳосил бўладиган маиший чиқиндилар ва озиқ-овқат қолдиқлари учун махсус хандак қазиб, ҳар куни

солинган чиқиндилар устини тупроқ билан кўмиб туриш.

11. Ичимлик суви билан узлуксиз таъминлаш чораларини кўриш. Ичимлик суви четдан олиб келинадиган бўлса, сувни сақлаш сиғими яхши ўрнатилганлиги ва жўмраги яхши ишлашига эътибор бериш.

12. Ошхонанинг санитария-гигиена ҳолати талаб даражасида бўлишини таъминлаш.

13. Ошхонани хавфсизлик техникаси талабларига жавоб берадиган зарур асбоб-ускуналар билан жиҳозлаш. Овқат хона ичида тайёрланаётганида, хонани шамоллатишни назарда тутиш.

14. Тез бузиладиган озиқ-овқат маҳсулотларини сақлаш учун ошхонага музлатгич ўрнатиш.

15. Пахта теримига жалб этилганларнинг овқатланиш жойини ташкил этиш ва санитария ҳолатига аҳамият бериш.

16. Овқатланиш жойларини бино ичи ёки бостирмада ташкил қилиш, стол ва стуллар билан тўлиқ таъминлаш ҳамда озиқ-овқат маҳсулотларини сақлаш учун махсус хоналар ажратиш.

17. Овқатланиш жойи яхши ёритилган бўлиши, тоза ичимлик суви ва идиш-товоқларни ювиш учун иссиқ сув ҳамда ювиш ва зарарсизлантириш воситалари билан таъминланган бўлишига эришиш.

18. Ҳар бир теримчини 2-5 л қайнатилган кунлик ичимлик суви ва ҳар кунги иссиқ овқат билан таъминлаш.

19. Терим иштирокчиларининг даладаги кўлмак, зовур, ариқлардан сув ичишларини ман этиш.

20. Терим иштирокчилари соғлиғини назорат қилиб бориш мақсадида ётоқхонада тиббий пункт ташкил этиб, зарур дори-дармонлар билан таъминлаш ва малакали шифокорларни бириктириш;

етказиб берилган дори-дармон учун «Ўзпахтасаноат» АЖ тизимидаги пахта тозалаш корхоналари ҳамда пахта тўқимачилик корхоналари томонидан белгиланган тартибда тўлаб бериш.

21. Далада чанг, тўзон, қаттиқ шамол, ёғингарчилик рўй берганида теримчилар ишни тўхатиб пана жойга ўтишини ташкил этиш.

II. Хавфсизлик талаблари:

1. Пахта теримига жалб этилаётганларни хавфсизлик техникаси ва ёнғин хавфсизлиги бўйича йўл-йўриқ бериш.

2. Бино деворлари ва бошқа жойларида электр ўтказгич (сим)лар юзага чиқиб қолмаслиги, улар изоляциясининг ёрилган жойлари бўлмаслиги, розетка ва ўчиргичлар яхши ҳимояланган ва соз ҳолатда бўлишини текшириш.

3. Биноларда очик спиралли ва кўлбола электр қурилмаларидан фойдаланишни тақиқлаш.

4. Ётоқхона ёнида бирламчи ўт ўчириш воситалари билан жиҳозланган ёнгин шитини ўрнатиш.

5. Электр энергияси билан узлуксиз таъминлаш чораларини кўриш. Теримчиларни жалб қилишдан олдин электр хўжалигини ревизиядан ўтказиш. Электр симларининг изоляциясини текшириш. Электр симларини полдан 2,5 метрдан паст бўлмаган баландликда ўтказиш.

6. Ёритиш воситаларини таъмирлаш ва унинг ички элементларини кўздан кечириш, яроқсиз ҳолга келган электр чироклари ва ҳимоя шишаларини алмаштириш ишларини электр тизими тармоғи ўчирилган ҳолда бажариш. Кўчма ёритиш воситаларини ишлатишда изоляцияси резина шлангли эгилувчан ўтказгичдан фойдаланиш. Ёритиш воситаларини тоза ва соз ҳолатда сақлаш.

7. Электр билан боғлиқ ишларни, шунингдек ёритиш воситаларини назорат қилиш ва таъмирлаш ишларини мазкур ишларни бажаришга масъул бўлган ходимлар томонидан амалга оширилишини таъминлаш.

8. Табиий газ (ёки ўтин, кўмир) билан узлуксиз таъминлаш чораларини кўриш. Газ плиталарининг созлигига эътибор қаратиш. Табиий газ бўлмаган жойларда ўтин, кўмир захираларини олдиндан тайёрлаб қўйиш.

9. Теримчиларни далага олиб чиқиш ва олиб келишни фақат куннинг ёруғ пайтида амалга ошириш, ходимлар пиёда ҳаракатланганида транспорт воситалари ҳаракатига ҳалақит бермаслик мақсадида саф бўлиб юришларини кузатиб бориш.

10. Далага етиб келгандан сўнг теримчиларни иш жойларига тақсимлаш.

11. Теримчиларни узокроқ (3 км дан ортиқ масофадаги) далага олиб бориш ва даладан олиб келишда фақат одамларни ташиш учун мўлжалланган автотранспорт воситаларидан фойдаланиш.

12. Теримчилар транспорт воситасидан тушганларида, йўлни кесиб ўтишларини раҳбар бошчилигида, транспорт воситасининг орқа томонидан ўтишларини ташкил қилиш.

13. Теримчиларни ташиш учун мўлжалланган автомашиналарнинг техник созлиги ва ҳайдовчиларнинг «Д» категорияли гувоҳномага эга бўлишига алоҳида эътибор қаратиш.

14. Теримчиларнинг бошида кепка бўлиши, эгнида узун енгли кўйлак бўлиши ва енг учи тақилган бўлиши, оёғида ботинка (туфли) ёки этик бўлишини назоратга олиш.

15. Пахта ортиладиган трактор тиркамаларининг соз ҳолда бўлишига эришиш.

16. Теримчиларнинг трактор тиркамаларига чиқиши, трактор юраётганида тиркамага осилишини ман этиш.

17. Теримчиларнинг пахта даласи ичида ухлаб қолиши, овқатланиши

ҳолатларига йўл қўйилмаслигини назоратга олиш.

18. Теримчиларнинг пахта терилаётган майдонда ҳаракатланаётган механизмларга яқинлашиши, унинг йўналишига чиқиши ҳолатларининг олдини олиш.

19. Терим иштирокчиларининг ёнғин хавфсизлиги қоидаларига сўзсиз амал қилишини таъминлаш.

20. Пахта теримида жалб этилган теримчиларни ЙПХ кузатувида олиб чиқиш ва қайтариб келишни ташкиллаштириш.